

Yeni dərs ilinin tədris planları təsdiqlənib

Ümumi təhsil müəssisələrinin 2025-2026-cı tədris ili üçün tədris planları təsdiq edilib. Bununla bağlı elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev müvafiq əmr imzalayıb. Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Məktəbəqədər

və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinə ümumi təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin müvafiq tədris planları əsasında təşkilinə nəzarət etmək tapşırılıb. Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini Həsən Həsənlilər həvalə olunub.

Məktəbəhazırlıq qrupları üçün tədris (məşğələ) planı

1 nömrəli əlavə

Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində yaradılan məktəbəhazırlıq qruplarının 2025-2026-cı tədris ili üçün tədris (məşğələ) planı

№	Məşğələlər	Həftəlik məşğələ saatlarının miqdarı	
		Kütləvi qruplarda	Azsaylı xalqların uşaqlarından ibarət qruplarda
1	Ətraf ələmlə tanışlıq	1	1
2	Savad təliminə hazırlıq və nitq inkişafı	2	4
3	Bədii təfəkkürün inkişafı	1	1
4	Məntiqi və riyazi təfəkkürün inkişafı	2	2
5	Təsviri fəaliyyət	2	1
6	Musiqi	2	1
7	Fiziki mədəniyyət	2	2
Cəmi:		12	12

2 nömrəli əlavə

Tədris (məşğələ) planına dair qeydlər

- Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində yaradılan məktəbəhazırlıq qruplarında uşaqların sıxlığı aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:
 - qəsəbə və kəndlərdə yerləşən ümumi təhsil müəssisələri üçün – ən azı 10 uşaq;
 - uşaqların sayı 5-9 olduğu halda, məktəbəhazırlıq qrupları regional təhsil idarələrinin razılığı əsasında yaradılır;
 - şəhərlərdə yerləşən ümumi təhsil müəssisələri üçün – ən azı 15 uşaq.
- Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində yaradılan məktəbəhazırlıq qruplarında uşaqların sayının 30 nəfərdən artıq olmasına yol verilmir.
- Məktəbəhazırlıq qruplarında məşğələlər həftədə 4 (dörd) gün keçirilir. Bir gün ərzində 3 (üç) məşğələ tədris olunur.
- Bir məşğələnin müddəti 30 dəqiqə, məşğələlərarası fasilə 10 dəqiqə müəyyən edilir. Zehni gərginlik tələb edən məşğələlərdə, bir qayda olaraq, 3 idman dəqiqəsi keçirilir.
- Məktəbəhazırlıq qruplarında təhsil alan uşaqlara vətənpərvərlik tapşırıqları verilmir.
- Məktəbəhazırlıq qruplarında məşğələlərə davamiyyət və tədris olunan mövzular müvafiq qrup jurnalında qeyd edilir, uşaqların formativ qiymətləndirilməsi aparılır və bu barədə valideynlərə məlumat verilir.

Tədris planlarına dair qeydlər

- Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dil (dillər) ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və fars dilləri arasından seçilir.
- Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün ümumi təhsil müəssisələrində xarici dilin tədrisi I (birinci) sinifdən başlanır. Tədrisi I (birinci) sinifdən başlanan xarici dil şagirdin ümumi təhsil müəssisəsində öyrəndiyi əsas xarici dil hesab edilir.
- Xarici dilin (dillərin) tədrisi üçün müəssisədə müvafiq pedaqoji kadrların potensialının olması zəruri şərt hesab edilir.
- Tədris planlarına dair qeydlərin (bundan sonra – Qeydlər) 3-cü bəndində nəzərdə tutulan şərt ödənilməklə bir neçə xarici dil tədris olunan ümumi təhsil müəssisəsində övladı üçün müvafiq xarici dil onun valideyni və ya digər qanuni nümayəndəsi tərəfindən seçilir. Valideynlərin və ya digər qanuni nümayəndələrin seçimi ilə bağlı zərurət yaranarsa, eyni sinifdə iki xarici dil qrupu təşkil oluna bilər. Bu halda aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:
 - həmin sinfin bu Qeydlərin 21-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qayda üzrə 2 (iki) qrupa bölünməsi;
 - bu qrupların dil seçiminə görə bərabər şagird sayı, yaxud qismən az say fərqi ilə kompleksləşdirilməsi;
 - ümumi təhsil müəssisəsində həmin xarici dillərin hər biri üzrə ən azı iki nəfər müəllimin olması.
- İkinci xarici dil tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində V-XI (beşinci-onbirinci), tədris digər dillərdə aparılan

- ümmü təhsil müəssisələrində X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərdə tədris olunur.
- Müvafiq pedaqoji kadrların potensialı olduğu halda, ikinci xarici dilin tədrisindən və öyrənilməsindən imtina olunması yolverilməzdir.
- İkinci xarici dilin tədrisini təmin etmək məqsədilə əməkhaqqı mövcud qaydada ödənilməklə digər təhsil müəssisələrindən müəllim dəvət oluna bilər.
- I və V (birinci və beşinci) siniflərdən başlayaraq tədris edilən xarici dillərin növbəti siniflərdə dəyişdirilməsinə yol verilmir.
- Əsas xarici dil tədris olunan, lakin ikinci xarici dil tədris edilməyən ümumi təhsil müəssisələrində ikinci xarici dilə ayrılan saat (saatlar) əsas xarici dilin öyrənilməsinə verilir.
- Xarici dil (dillər) üzrə müvafiq pedaqoji kadrların potensialı olmadığı halda, əsas və ikinci xarici dillərə ayrılan saatlar aşağıdakı fənlərin tədrisinə verilir:
 - ibtidai siniflərdə tədris dilinin;
 - tədris Azərbaycan dilində aparılan V (beşinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, riyaziyyat və informatika fənlərinin, tədris digər dillərdə aparılan V (beşinci) siniflərdə tədris dilinin və riyaziyyat fənninin;
 - tədris Azərbaycan dilində aparılan VI-IX (altıncı-doqquzuncu) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, riyaziyyat, informatika və Azərbaycan tarixi fənlərinin, tədris digər dillərdə aparılan VI-IX (altıncı-doqquzuncu) siniflərdə tədris dilinin, riyaziyyat və informatika fənlərinin;

- X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, riyaziyyat, kimya, fizika, coğrafiya və Azərbaycan tarixi fənlərinin.
- Qeyd olunan fənlər üzrə ümumi təhsil müəssisəsində ixtisaslı müəllim olmadıqda, nəzərdə tutulan saat (saatlar) pedaqoji şurasının qərarına əsasən digər fənnin (fənlərin) tədrisinə verilir.
- Dərsdənkenar məşğələlərdə şagird sayının aşağı həddi 8 (səkkiz) nəfər olaraq müəyyənləşdirilir və bütün sinif cəlb olunur.
- Fənnin (fənlərin) tədrisinə ayrılan saatlar istisna olmaqla hər hansı bir sinifdə şagirdlərinin sayı dərsdənkenar məşğələ qrupu təşkil etmək üçün müəyyən edilmiş normadan az olduqda həmin dərsdənkenar məşğələ qrupuna yaxın 2 və ya 3 sinfin (məsələn, V-VI, V-VII və s.) şagirdlərinin cəlbinə icazə verilir. Tədris ili ərzində sinifdə (qrupda) şagird sayının azalması dərsdənkenar məşğələnin fəaliyyətinin davam etdirilməsinə təsir göstərmir.
- Dərsdənkenar məşğələlərə ayrılan saatlar şagirdlərdə iqtisadi və maliyyə savadlığı, mədəniyyət, insan hüquq və azadlıqları, həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi və s. üzrə bilik və bacarıqların inkişafına xidmət edən müvafiq kursların tədrisinə verilə bilər.
- Müəyyən edilmiş ümumi təhsil müəssisələrinin II-IV (ikinci-dördüncü) siniflərində dərsdənkenar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil olunmaqla “Şahmat” kursunun tədrisinə verilir.
- Bütün azsaylı xalqların kompakt yaşadıqları ərazilərdəki ümumi təhsil müəssisələrinin I-

- (birinci-dördüncü) siniflərində, habelə ləzgi dili tədris olunan ümumi təhsil müəssisələrinin I-IX (birinci-doqquzuncu) siniflərində valideynlər və təhsilalanlar arzı etdikləri halda, dərsdənkenar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil edilməklə onların ana dilinin tədrisinə verilə bilər.
- Ümumi təhsil müəssisələrinin (bu Qeydlərin 15 və 16-cı bəndlərindəki ümumi təhsil müəssisələri istisna olmaqla) tədris digər dillərdə aparılan I-IV (birinci-dördüncü) siniflərində dərsdənkenar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat bütün sinifə tədris olunmaqla (sinif iki qrupa bölünməklə) Azərbaycan dili – dövlət dili kimi fənninin tədrisinə verilir. Bu zaman şagirdlərin dövlət dilində – Azərbaycan dilində şifahi nitq bacarıqlarının formalaşmasına daha çox diqqət yetirilməlidir.
- Füzuli, Bəyləqan, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Goranboy, Xocavənd, Göygöl, Daşkəsən, Gədəbəy, Tovuz, Qazax, Ağstafa, Kəlbəcər, Laçın, Cəbrayıl, Şuşa, Qubadlı, Xocalı, Zəngilan rayonlarının bütün ümumi təhsil müəssisələrinin, habelə Naxçıvan MR-in Ermənistanla sərhəddə yerləşmiş ümumi təhsil müəssisələrinin VI (altıncı) siniflərində dərsdənkenar məşğələlərə ayrılmış vaxt hesabına həftədə 1 (bir) saat olmaqla ikinci yarımda “Mina təhlükəsizliyinə dair maariflənmə” adlı kurs tədris olunur.
- Müəyyən edilmiş ümumi təhsil müəssisələrinin VIII (sekkizinci) siniflərində dərsdənkenar məşğələlərə ayrılan saatlardan 1 (bir) saatı dərs cədvəlinə daxil edilməklə “Ortaq türk tarixi” kursunun tədrisinə verilir. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün siniflərdə bu kurs dövlət dilində – Azərbaycan dilində tədris olunur.
- Bütün ümumi təhsil müəssisələrinin IX (doqquzuncu) siniflərində dərsdənkenar məşğələlərə ayrılan saatlardan 1 (bir) saatı dərs cədvəlinə daxil edilməklə “Zəfər tarixi” kursunun tədrisinə verilir. Tədris dilindən asılı

- olmayaraq, bütün siniflərdə bu kurs dövlət dilində – Azərbaycan dilində tədris olunur.
- Şagirdlərinin sayı 20 (iyirmi) və daha çox olan siniflər müvafiq maddə-texniki və tədris baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda, aşağıdakı fənlərin tədrisində iki qrupa bölünür:
 - tədris digər dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində Azərbaycan dili – dövlət dili kimi;
 - ümumi təhsil müəssisələrinin tədris dilindən asılı olmayaraq bütün I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində xarici dil, tədris Azərbaycan dilində aparılan V-XI (beşinci-onbirinci), tədris digər dillərdə aparılan X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində ikinci xarici dil;
 - ümumi təhsil müəssisələrinin V-XI (beşinci-onbirinci) siniflərində fiziki tərbiyə, VIX (beşinci-doqquzuncu) siniflərində texnologiya;
 - ümumi təhsil müəssisələrinin X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində informatika fənni üzrə praktik məşğələlər. İnformatika kabinetini olmayan ümumi təhsil müəssisələrində informatika fənni üzrə praktik məşğələ keçilmir.
- Tədris ilinin birinci yarısında sinifdə şagirdlərin sayının azalması tədris ili ərzində tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində sinfin iki qrupa bölünməsinə məcburiyyət yaratmur.
- Tədris dilindən asılı olmayaraq, ümumi təhsil müəssisələrinin bütün V-VI (beşinci-altıncı) siniflərində Azərbaycan tarixi fənni dövlət dilində – Azərbaycan dilində tədris olunur.
- Tədris dilindən asılı olmayaraq, ümumi təhsil müəssisələrinin bütün X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində çağırışqədərki hazırlıq fənni dövlət dilində – Azərbaycan dilində tədris olunur.